Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JEAN RICHARD DE LA TOUR
esitatud 7. septembril 2023 [1]

Kohtuasi C-822/21

Läti Vabariik
versus

Rootsi Kuningriik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Direktiiv 2014/49/EL – Hoiuste tagamisskeemid – Hoiuste tagamise fondi osamaksete üle kandmata jätmine – Soovitav toime – Lojaalne koostöö Euroopa Liidu liikmesriikide vahel

I. Sissejuhatus

1. Käesolevas liikmesriigi kohustuste rikkumise hagis heidab Läti Vabariik Rootsi Kuningriigile ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta [2] artikli 14 lõikest 3 tulenevate kohustuste rikkumist. Täpsemalt on hagi ese kord, mille kohaselt tasutakse teatud pankade makstav iga-aastane osamakse ühe liikmesriigi territooriumil loodud hoiuste tagamise skeemi (edaspidi „tagatisskeem“) olukorras, kus võõrandatakse teistes liikmesriikides asuvad panga filiaalid, millega kaasneb artikli 14 lõike 3 kohaselt nende filiaalide eest võõrandamisele eelnenud 12 kuu jooksul panga asukohajärgsesse tagatisskeemi tehtud osamaksete ülekandmine nende liikmesriikide tagatisskeemidesse, mis on pärast neid võõrandamisi pädevad. Läti Vabariik heidab Rootsi Kuningriigile ette ka seda, et kuna viimane keeldus osamaksete ülekandmisest, siis on ta rikkunud ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, mõjutades negatiivselt ühtse turu integratsiooni ja kahjustades seeläbi liikmesriikide vastastikuse usalduse põhimõtet [3].

2. Läti Vabariigi toetuseks astusid menetlusse Eesti Vabariik, Leedu Vabariik ja Euroopa Komisjon. Nimelt asus panga registrijärgne asukoht Rootsis ning need võõrandatud filiaalid asusid Eestis, Lätis ja Leedus.

[1] Algkeel: prantsuse.

[2] ELT 2014, L 173, lk 149.

[3] Kuigi Läti Vabariik tugineb oma hagiavalduses esitatud nõuetes vastastikuse usalduse põhimõtte rikkumisele, viitab ta hagiavalduse põhjendustes lojaalse koostöö põhimõttele (punktid 39–41). Leian seega, et väites, et rikutud on ELL artikli 4 lõiget 3, väidab Läti Vabariik, et rikutud on lojaalse koostöö põhimõtet.

3. Kuna liikmesriigi kohustuste rikkumise hagide arv riikidevahelistes vaidlustes on väike[4], annab see kohtuasi Euroopa Kohtule võimaluse täpsustada ELTL artikli 259 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetavuse tingimusi.

4. Oma arutluskäigu lõpus teen Euroopa Kohtule ettepaneku tunnistada hagi vastuvõetavaks, kuid jätta see sisuliselt rahuldamata, võttes arvesse asjaolu, et direktiivi puhtalt teleoloogiline tõlgendus ei saa olla liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi aluseks, kui selle direktiivi selged sätted on üle võetud sõna-sõnalt ning kui ei ole tõendatud vastupidine, üldine ja juurdunud praktika.

II. Õiguslik raamistik

A. Direktiiv 2014/49

5. Kohaldatavad on direktiivi 2014/49 põhjendused 3 ja 37, artikli 6 lõige 1, artikli 7 lõige 1, artikli 10 lõiked 1, 2, 6 ja 8, artikli 13 lõige 1 ning artikli 14 lõiked 1–4.

B. Rootsi õigus

6. 20. detsembri 1995. aasta hoiuste tagamise seaduse (lag om insättningsgaranti)[5] § 13 näeb ette, et hoiuste tagamise asutus otsustab igal aastal tasumisele kuuluvate osamaksete summa ning et need makstakse ühe kuu jooksul alates selle otsuse kuupäevast.

7. Selle seaduse §-s 14 on sätestatud, et kui krediidiasutus läheb täielikult või osaliselt üle ja viiakse teise tagatisskeemi alla, siis kantakse osamaksed, mis ta on teinud 12 kuu jooksul enne üleminekut, üle sellesse teise tagatisskeemi.

III. Vaidluse taust ja kohtueelne menetlus

8. Euroopa ühes finantsteenuste kontsernis, mille registrijärgne asukoht asub Rootsis (Nordea Bank AB) ja mis teeb hoiuste tagamise osamakseid Rootsi tagatisskeemi, sealhulgas teistes liikmesriikides asuvate filiaalide eest, toimusid 2017. ja 2018. aastal ümberkorraldused.

9. Kolm selle kontserni filiaali[6], mis asusid vastavalt Eestis, Lätis ja Leedus, võõrandati 1. oktoobril 2017 teisele pangale. Nende liikmesriikide hoiuste tagamise asutused taotlesid vastavalt Rootsi hoiuste tagamise ametilt iga võõrandatud filiaali eest tasutud osamaksete ülekandmist. See asutus vaidles 3. oktoobri 2017. aasta otsusega nendele taotlustele vastu põhjendusel, et 1. oktoobrile 2017 eelnenud 12 kuu jooksul ei olnud sissemakseid tehtud.

[4] Vt eelkõige 4. oktoobri 1979. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* Ühendkuningriik (141/78, EU:C:1979:225); 16. mai 2000. aasta kohtuotsus Belgia *vs.* Hispaania (C-388/95, EU:C:2000:244); 12. septembri 2006. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* Ühendkuningriik (C-145/04, EU:C:2006:543); 16. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Ungari *vs.* Slovakkia (C-364/10, EU:C:2012:630); 18. juuni 2019. aasta kohtuotsus Austria *vs.* Saksamaa (C-591/17, EU:C:2019:504) ja 31. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Sloveenia *vs.* Horvaatia (C-457/18, EU:C:2020:65).

[5] SFS 1995, nr 1571.

[6] Edaspidi „võõrandatud filiaalid“.

10. Nordea Bank, mis oli need filiaalid võõrandanud, viis 1. oktoobril 2018 oma registrijärgse asukoha Rootsist üle Soome. Soome hoiuste tagamise asutuse taotlusel kandis Rootsi hoiuste tagamise asutus 4. oktoobril ja 13. novembril 2018 selle finantsteenuste kontserni poolt 12 kuu jooksul enne 1. oktoobrit 2018 tehtud osamaksed üle.

11. Rootsis tuleb tagatisskeemi osamakseid tasuda ajavahemiku eest jaanuarist detsembrini ühe kuu jooksul alates hoiuste tagamise asutuse otsusest summa kindlaksmääramise kohta [7]. Näiteks tehti 2016. aasta kohta selle asutuse iga-aastane otsus 2. septembril 2016 ja Nordea Bank tasus oma osamakse 30. septembril 2016 [8]. See asutus tegi 2017. aasta kohta otsuse 14. septembril 2017 ja osamaksed maksti 13. oktoobril 2017 [9]. Nimetatud asutuse 2018. aasta kohta tehtud iga-aastane otsus kannab 27. septembri 2018. aasta kuupäeva ja Nordea Bank tasus oma osamaksed 28. septembril 2018 [10].

12. Läti Vabariik ja Leedu Vabariik ei vaidlustanud Rootsi kohtutes otsust, millega keelduti Rootsi tagatisskeemi tehtud sissemaksete ülekandmisest.

13. Seevastu Eesti Vabariigi kaebuse selle keeldumisotsuse peale jättis Kammarrätten i Stockholm (Stockholmi haldusasjade apellatsioonikohus, Rootsi) 15. mai 2018. aasta kinnitava kohtuotsusega rahuldamata põhjendusel, et Rootsi õigusesse on liidu õigus õigesti üle võetud. Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus) ei lubanud 7. novembri 2018. aasta kohtuotsusega tal esitada selle kinnitava kohtuotsuse peale apellatsioonkaebust ja jättis tema taotluse esitada eelotsusetaotlus rahuldamata, leides, et vaidlus ei puuduta liidu õiguse tõlgendamist, mis nõuaks Euroopa Kohtu eelotsust.

14. Vastuseks Läti hoiuste tagamise asutuse 27. märtsi 2019. aasta kirjale tunnistas komisjon 9. oktoobri 2020. aasta kirjas, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 ebatäielik sõnastus ei näe sisuliselt ette konkreetseid sekkumisstsenaariume juhul, kus riiklik hoiuste tagamise asutus on teinud selliseid otsuseid nagu osamaksete tegemise tähtaja pikendamine, jättes nii võimaluse lahknevateks tõlgendusteks.

15. Eesti, Läti ja Leedu hoiuste tagamise asutused algatasid Rootsi hoiuste tagamise asutusega vahendusmenetluse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) egiidi all, mis kokkuleppe puudumise tõttu lõpetas juhtumi 2019. aastal.

16. Läti Vabariik esitas 10. mail 2021 ELTL artikli 259 teise ja kolmanda lõigu alusel komisjonile taotluse põhjendatud arvamuse saamiseks (edaspidi „algne kaebus“). Pärast Rootsi Kuningriigilt seisukohtade taotlemist ja poolte ärakuulamist esitas komisjon 30. juulil 2021 põhjendatud arvamuse, milles ta leidis, et kuna Rootsi Kuningriik keeldus Nordea Banki poolt võõrandamisele eelnenud 12 kuu jooksul Läti filiaali eest makstud osamakseid üle kandmast Läti tagatisskeemi, siis on ta rikkunud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 koostoimes selle direktiivi artikli 10 lõikega 1 tulenevaid kohustusi. Seevastu leidis komisjon, et ELL artikli 4 lõikega 3 kehtestatud lojaalse koostöö põhimõtte väidetavat rikkumist ei ole Rootsi Kuningriik toime pannud.

7 Vt käesoleva ettepaneku punkt 6.

8 Ehk 12 kuud ja üks päev enne filiaalide võõrandamist.

9 Ehk pärast filiaalide võõrandamist ja vähem kui 12 kuud enne registrijärgse asukoha Soome üleviimist.

10 Ehk vähem kui 12 kuud enne registrijärgse asukoha üleviimist.

IV. Menetlus Euroopa Kohtus

17. Läti Vabariik esitas 30. detsembri 2021. aasta hagiavaldusega Euroopa Kohtule Rootsi Kuningriigi vastu liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, milles ta palub Euroopa Kohtul:

– tuvastada, et Rootsi Kuningriik on rikkunud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna keeldudes kandmast Läti tagatisskeemi üle Nordea Banki Läti filiaali tehtud osamakseid, mis arvutati osamakseperioodi eest vastavalt sellele sättele, toimis Rootsi Kuningriik vastuolus selle direktiivi eesmärgiga ega taganud nende sätete soovitavat toimet;

– tuvastada, et Rootsi Kuningriik on rikkunud ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna keeldudes kandmast Läti tagatisskeemi üle Nordea Banki Läti filiaali osamakseid, mis on arvutatud osamakseperioodi eest vastavalt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3, avaldab Rootsi Kuningriik negatiivset mõju ühtse turu integratsioonile ja kahjustab seega Euroopa Liidu liikmesriikide vastastikust usaldust [11], mis on piiriülese integratsiooni eeltingimus;

– kohustada Rootsi Kuningriiki, juhul kui Euroopa Kohus tuvastab, et Rootsi Kuningriik on rikkunud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 ja ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, lõpetama asjaomane tuvastatud rikkumine, kandes direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 kohaselt arvutatud osamakseperioodi eest Nordea Banki Läti filiaali tehtud osamaksete kogusumma Rootsi tagatisskeemist üle Läti tagatisskeemi;

– kui direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 tuleb tõlgendada kitsalt, tunnistada see kooskõlas olevaks selle direktiivi eesmärkidega ning Rootsi tagatisskeemi kohustusega kanda Nordea Banki Läti filiaali tehtud sissemaksed üle Läti tagatisskeemi, ja

– mõista kohtukulud välja Rootsi Kuningriigilt.

18. 19., 25. ja 30. mai 2022. aasta otsustega anti Eesti Vabariigile, Leedu Vabariigile ja komisjonile luba astuda menetlusse Läti Vabariigi nõuete toetuseks.

19. Kui Leedu Vabariik toetab kõiki hagiavalduses esitatud nõudeid, siis Eesti Vabariik toetab ainult esimest ja kolmandat punkti ning komisjon ainult esimest.

20. Rootsi Kuningriik palub Euroopa Kohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja Läti Vabariigilt.

V. Poolte argumentide kokkuvõte

A. Vastuvõetavus

21. Kõigepealt kahtleb Rootsi Kuningriik selles, kas tema tõlgendust direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 kohta on võimalik seada kahtluse alla liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames, sest esiteks oli Läti Vabariigil võimalus vaidlustada Rootsi hoiuste tagamise asutuse otsus Rootsi

[11] Vt käesoleva ettepaneku 3. joonealune märkus.

kohtutes ja teiseks on liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetamatu, kui selles palutakse üksnes tõlgendada liidu õigust. Rootsi Kuningriik lisab, et lisaks on tegemist minimaalse ühtlustamise sättega.

22. Esimese etteheite kohta, et on rikutud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3, leiab Rootsi Kuningriik, et Läti Vabariik muutis vaidluse ulatust kohtumenetluse etapis, jättes viitamata selle direktiivi artiklile 10, millele tugineti nende kahe liikmesriigi ärakuulamisel, mille komisjon korraldas 1. juulil 2021.

23. Rootsi Kuningriik väidab, et teine etteheide ELL artikli 4 lõikel 3 põhineva lojaalse koostöö põhimõtte rikkumise kohta tuleb tagasi lükata, kuna Läti Vabariik tugines haldusmenetluses võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele seoses sellega, kuidas koheldakse Soome Vabariiki, kelle tagatisskeem oli Läti tagatisskeemiga samas olukorras.

24. Läti Vabariigi taotluse kohta, et Rootsi tagatisskeem maksaks osamaksed Läti tagatisskeemi, märgib Rootsi Kuningriik, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esemeks ei saa olla hüvitise maksmine.

25. Läti Vabariik vastab esiteks, et direktiivi 2014/49 tuleb tõlgendada isegi minimaalse ühtlustamise sätte korral nii, et tagatakse selle eesmärk parandada ja tagada pangandussüsteemi stabiilsus ning hoiustajate kaitse, ning teiseks, et ELTL artikli 259 alusel esitatava liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi eeltingimuseks ei ole, et riigisisesed õiguskaitsevahendid peavad olema ammendatud.

26. Seoses liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise esimese nõudega eitab Läti Vabariik, et ta on muutnud vaidluse eset, mida ei ole laiendatud ega muudetud võrreldes tema algse kaebusega, mis põhines direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikel 3, leides, et analoogia alusel tuleb kohaldada komisjoni liikmesriigi kohustuste rikkumise hagisid käsitlevat kohtupraktikat, mis ei nõua, et põhjendatud arvamuse resolutsioonis esitatud väited ja hagiavalduses esitatud nõuded kattuksid täielikult, tingimusel et põhjendatud arvamuses määratletud vaidluse eset ei ole laiendatud ega muudetud.

27. Oma kolmanda nõude kohta väidab Läti Vabariik, et Rootsi Kuningriigile ette heidetud liikmesriigi kohustuste rikkumist ei tule mitte ainult tuvastada, vaid see tuleb ka lõpetada, ning et see lõpetamine saab toimuda ainult nende osamaksete, mida keelduti maksmast, Läti tagatisskeemi tasumise vormis, mis ei kujuta endast hüvitist.

B. Direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 rikkumine

28. Läti Vabariik ei vaidlusta, et Rootsi Kuningriik on õigusakti tegelikult üle võtnud. Ta leiab, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 ei saa tõlgendada formaalselt ja sõna-sõnalt, nagu seda tegi Rootsi Kuningriik, vaid koostoimes selle direktiivi artikli 10 lõikega 1. Ta leiab, et liikmesriigi kohustuste rikkumine seisneb Läti filiaali tegevusest tulenevate osamaksete üle kandmata jätmises.

29. Nimelt leiab ta, et artikli 14 lõiget 3, mis sätestab, et „[k]ui krediidiasutus lõpetab ühe hoiuste tagamise skeemi liikmeks oleku ja ühineb teise hoiuste tagamise skeemiga, kantakse osamaksed, mille krediidiasutus on teinud 12 kuu jooksul enne liikmesuse lõpetamist, […] üle teise skeemi“, tuleb tõlgendada selle konteksti ja taotletavaid eesmärke arvesse võttes. Ta lisab, et selle direktiivi põhjendus 3 on selles osas selge, sest selles on märgitud, et nimetatud direktiiv „on

krediidiasutuste valdkonnas oluline vahend siseturu ülesehitamisel nii asutamisvabaduse kui ka finantsteenuste osutamise vabaduse seisukohalt, suurendades samas pangandussüsteemi stabiilsust ja kaitstes hoiustajaid“. Ta järeldab sellest, et tagatisskeemi muutmise korral peab vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeem saama üle läinud tegevuse eest 12 kuu eest arvutatud ja nõutud osamaksed, sõltumata sellest, millal need tegelikult tasuti. Ta täpsustab, et selle artikli formaalne tõlgendamine Rootsi Kuningriigi poolt võtab direktiivilt 2014/49 tõhususe, seda enam et see liikmesriik jätab osamakse tasumiseks tähtaja, mis on pikem kui üks aasta.

30. Läti Vabariik lisab, et direktiiviga 2014/49 kehtestatud mehhanismi loogika seisneb selles, et tegevuse üleminekule eelnenud 12 kuu osamaksed kantakse üle vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi, kuna viimane muutub ülemineku kuupäeval vastutavaks selle tegevusega seotud hoiustajatele makstava tagatise maksmise eest. Ta märgib, et samasugune mehhanism on kehtestatud juhuks, kui ühe filiaali hoiustajatele tuleb hüvitist maksta: seda maksab neile vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeem päritoluliikmesriigi tagatisskeemi korraldusel, mis peab tagama vajaliku rahastamise enne hoiustajatele makse tegemist ja hüvitama vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi kulud.

31. Komisjon toetab Läti Vabariigi arutluskäiku, täpsustades, et direktiivi 2014/49 artikli 10 lõiget 1, mis näeb ette vähemalt iga-aastase osamakse, ja artikli 14 lõiget 3 tuleb tõlgendada koostoimes, kuna need kaks sätet on põhimõtteliselt seotud, et tagada selle direktiivi eesmärgid, eelkõige krediidiasutuste vaheline solidaarsus maksejõuetuse korral, mida on mainitud selle direktiivi põhjenduses 37[12]. Tema sõnul on osamaksed mõeldud vastutasuna hoiuste tagamise eest teatud ajavahemiku eest ning need tuleb seega üle kanda, kui tagamise vastutus kantakse üle teisele tagatisskeemile.

32. Eesti Vabariik ja Leedu Vabariik jõuavad samale järeldusele nagu Läti Vabariik, kuna Rootsi tagatisskeem keeldus samadel põhjustel kandmast pärast nende territooriumil asuvate filiaalide võõrandamist nende filiaalide tegevuse alusel saadud osamakseid üle nende riiklikele tagatisskeemidesse.

33. Rootsi Kuningriik väidab vastupidi, et teleoloogilist tõlgendust ei saa kasutada täitmaks lünka direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3, mis ei näe ette ammendavat lahendust vahendite ühest skeemist teise ülekandmiseks. See artikkel tuleks ümber sõnastada, et võtta arvesse võimalusi, mida ei ole ette nähtud, nagu soovitasid EBA ja European Forum of Deposit Insurers[13]. Rootsi Kuningriik vaidlustab ka – eelkõige seetõttu, et krediidiasutuse tagatud hoiuste summa ja osamaksete miinimumtase ei ole proportsioonis – selle, millise ulatuse andis komisjon selle artikli grammatilise tõlgenduse tagajärgedele, kuna sellel on tõsised tagajärjed siseturu väljakujundamisele ning see kahjustab usaldust tagatisskeemi vastu ja liikmesriikidevahelist koostööd. Lisaks leiab ta, et teises liikmesriigis toimuva tegevuse ja seega riski teise liikmesriiki ülekandmise ning osamaksete ülekandmise vahelise seose küsimus ei ole selgelt lahendatud.

34. Rootsi Kuningriik leiab, et direktiivi 2014/49 artikli 10 sõnastus on liidu õiguses tavapärane ning selles ei ole ette nähtud konkreetset maksekuupäeva ega seda, et vähemalt igal aastal kogutav osamakse oleks seotud konkreetse osamakseperioodiga (eelkõige vaidluse korral osamakse suuruse üle).

[12] Selles põhjenduses on märgitud: „Solidaarsuse tõttu, mida hoiuste kaitse tekitab kõikide teataval finantsturul tegutsevate asutuste hulgas mõne krediidiasutuse maksejõuetuse korral, on see oluline osa siseturu väljakujundamisest ja asendamatu täiendus krediidiasutuste järelevalvesüsteemile. Seetõttu peaksid liikmesriigid võimaldama hoiuste tagamise skeemidel vabatahtlikkuse alusel üksteisele raha laenata.“

[13] Mittetulundusühing, kuhu kuuluvad eelkõige tagatisskeemid.

35. Rootsi Kuningriik väidab, et arutluskäik on vastuoluline, sest kui makse tegemisel tuleb arvesse võtta osamakseperioodi (direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 mittegrammatiline tõlgendamine), ei ole vähemalt igal aastal tasutava makse tegemise kuupäev enam oluline.

C. ELL artikli 4 lõike 3 rikkumine

36. Läti Vabariik märgib, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleneb ELL artikli 4 lõikega 3 kaitstud lojaalse koostöö põhimõttest liikmesriikide kohustus ühelt poolt võtta kõik vajalikud meetmed, et tagada liidu õiguse ulatus ja tõhusus ning kõrvaldada selle õiguse rikkumise õigusvastased tagajärjed, ning teiselt poolt üksteist austada ja abistada aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel. Ta järeldab sellest, et Rootsi tagatisskeemi keeldumine kanda Läti tagatisskeemi üle osamaksed, mille ta sai Läti filiaali eest, on vastuolus lojaalse koostöö põhimõtte ja võrdse kohtlemise põhimõttega, kuna võrreldavas õiguslikus olukorras nõustus Rootsi tagatisskeem kandma osamaksed üle Soome tagatisskeemi.

37. Rootsi Kuningriik vaidlustab seevastu asjaolu, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 sõnasõnaline kohaldamine võiks kujutada endast lojaalse koostöö põhimõtte rikkumist. Ta lisab, et enamikul osamaksete ülekandmise juhtudel võttis päritoluliikmesriigi tagatisskeem arvesse tegeliku maksmise kuupäeva. Lisaks märgib ta, et ta kohtles Soome tagatisskeemi taotlust erinevalt, sest 12 kuu jooksul enne registrijärgse asukoha üleviimist olid osamaksed tasutud.

VI. Õiguslik analüüs

A. Vastuvõetavus

38. Esimesena olgu märgitud, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi eseme suhtes on Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika selge kahes punktis.

39. Esiteks tuletab Euroopa Kohus meelde, et ELTL artikliga 259 kehtestatud menetluse eesmärk on tuvastada liikmesriigi tegevus, millega rikutakse liidu õigust, ja see tegevus lõpetada[14]. Ta järeldab sellest, et selle artikli alusel esitatud hagi, mis puudutab võimalikke rikkumisi tulevikus või milles palutakse üksnes liidu õiguse tõlgendamist, on vastuvõetamatu[15].

40. Seega, vastupidi sellele, mida väidab Rootsi Kuningriik, on Läti Vabariigi liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – mis puudutab esimesena nimetatud liikmesriigi tegevust seoses Rootsi tagatisskeemi osamaksete maksmisega Läti tagatisskeemi – vastuvõetav, kuna selle eesmärk on tuvastada varem toimunud rikkumine ning üksnes selle tõttu leiab viimati nimetatud liikmesriik Euroopa Kohtus, et direktiivi 2014/49 tuleb tõlgendada teatud viisil küsimuses, kuidas peab toimuma osamaksete ülekandmine hoiustega seotud tegevuste ülekandmisel kahe liikmesriigi vahel. Lisaks võttis komisjon selle direktiivi tõlgenduse vähemalt osaliselt üle 30. juuli 2021. aasta põhjendatud arvamusse. Pealegi ei ole vaidlust selles, et Rootsi Kuningriik on direktiivi artikli 14 lõike 3 üle võtnud. Niisiis näib mulle, et Läti Vabariigi hagi esimene etteheide, milles ei paluta Euroopa Kohtul tõlgendada direktiivi, vaid tuvastada direktiivi sellise sätte rikkumine, nagu seda on tõlgendanud see liikmesriik ja komisjon, on vastuvõetav.

[14] Vt 16. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Ungari *vs.* Slovakkia (C-364/10, EU:C:2012:630, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

[15] Vt 16. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Ungari *vs.* Slovakkia (C-364/10, EU:C:2012:630, punkt 68).

41. Teiseks tuletab Euroopa Kohus meelde, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagis ei saa temalt nõuda muud kui väidetava rikkumise tuvastamist selle lõpetamise eesmärgil, eelkõige seda, et ta kohustaks liikmesriiki liidu õiguse järgimiseks käituma teataval viisil [16].

42. Läti Vabariik ei piirdu aga väidetava rikkumise tuvastamise nõudega, vaid palub ka, et Euroopa Kohus kohustaks Rootsi Kuningriiki kandma Nordea Banki Läti filiaali tegevuse eest Rootsi tagatisskeemi makstud osamaksed üle Läti tagatisskeemi, sealhulgas teise võimalusena ka juhul, kui Euroopa Kohus nõustub direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 kitsa tõlgendusega. Järelikult tuleb Läti Vabariigi nõuded, mis puudutavad osamaksete ülekandmist Rootsi ja Läti tagatisskeemide vahel, tunnistada vastuvõetamatuks.

43. Teisena, mis puudutab vaidluse ulatuse muutmist hagi kohtueelse ja kohtumenetluse etapi vahel, siis tuleb märkida, et arvestades väikest arvu liikmesriigi kohustuste rikkumise hagisid, mille üks riik esitab teise vastu,[17] ei ole komisjoni poolt ELTL artikli 258 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagisid käsitleva Euroopa Kohtu praktika analoogia alusel kohaldamise küsimust kunagi tõstatatud. Käesolev kohtuasi annab Euroopa Kohtule võimaluse olukorda selgitada.

44. Euroopa Kohus on nimelt otsustanud, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi puhul on kohtueelse menetluse eesmärk anda asjaomasele liikmesriigile võimalus esiteks täita liidu õigusest tulenevad kohustused ning teiseks esitada komisjoni väidetele tulemuslikult vastuväited. Sellest tuleneb, et ELTL artikli 258 alusel esitatud hagi ese piiritletakse kõnealuses sättes ette nähtud kohtueelses menetluses ja seda ei saa seega kohtumenetluse ajal enam laiendada [18].

45. Euroopa Kohus järeldas sellest, et komisjoni põhjendatud arvamusel ja hagil peavad olema samad põhjendused ja väited ning järelikult ei saa Euroopa Kohus kontrollida etteheiteid, mida ei ole sõnastatud põhjendatud arvamuses, kus tuleb sidusalt ning üksikasjalikult esitada põhjused, mille tõttu komisjonil on tekkinud veendumus, et asjaomane liikmesriik on rikkunud mõnda asutamislepingust tulenevat kohustust [19]. Samas ei saa see nõue minna nii kaugele, et tuleks eeldada, et põhjendatud arvamuse resolutsioonis esitatud väited ja hagiavalduse nõuded kattuvad igal juhul täielikult, tingimusel et vaidluse eset – nagu see on määratletud põhjendatud arvamuses – ei ole laiendatud ega muudetud [20].

46. Ent ELTL artikli 259 neljas lõik näeb ette, et kui komisjon ei ole esitanud põhjendatud arvamust kolme kuu jooksul alates liikmesriigi taotlusest, ei takista see liikmesriigil asja andmist Euroopa Kohtusse. Sellisel juhul ei saa põhjendatud arvamust kasutada kohtuliku arutelu piiramiseks.

47. Mulle näib, et kuna ELTL artikli 259 teisest lõigust tuleneb, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi kohtueelne menetlus on kohustuslik, saab arutluskäigu esimese osa [21] suurepäraselt üle kanda sellele menetlusele. Seevastu vaidluse ulatuse piiramiseks tuleb arvesse võtta peamiselt liikmesriigi nõuet ja kui see on esitatud, siis põhjendatud arvamust.

16 Vt 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik (ajutine mehhanism rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamiseks) (C-715/17, C-718/17 ja C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 56 ning seal viidatud kohtupraktika).

17 Vt käesoleva ettepaneku 4. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsused.

18 Vt 4. septembri 2014. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa (C-237/12, EU:C:2014:2152, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

19 Vt 4. septembri 2014. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa (C-237/12, EU:C:2014:2152, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

20 Vt 27. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Austria (Käibemaks - reisibürood) C-787/19, avaldamata, EU:C:2021:72, punkt 21).

21 Vt käesoleva ettepaneku punkt 44.

48. Seega, mis puutub esimesse väidetavasse rikkumisse, siis vastupidi sellele, mida väidab Rootsi Kuningriik, võeti direktiivi 2014/49 artikli 10 lõige 1 Läti Vabariigi algatusel kohtueelses menetluses arutamisele ainult selle direktiivi artikli 14 lõike 3 teleoloogilise tõlgenduse toetuseks, nagu nähtub komisjoni põhjendatud arvamusest. Lisaks ei ole seda mainitud algse kaebuse järelduses ega Läti Vabariigi hagiavalduse nõuetes. Pealegi on artiklile 10 viidatud sarnases sõnastuses nii hagiavalduses kui ka algses kaebuses ilma, et oleksette heidetud nimetatud artikli rikkumist. Järelikult tuleb esimene vastuvõetamatuse vastuväide tagasi lükata.

49. Mis puudutab teist liikmesriigi kohustuste rikkumist, mis seisneb lojaalse koostöö põhimõtte rikkumises, siis vastupidi põhjendatud arvamuses esitatud Läti Vabariigi nõuete kokkuvõttele nähtub Läti Vabariigi algsest kaebusest, et selle väite põhjendamiseks on toodud esile nii seda, et Rootsi Kuningriik on väidetavalt vääralt tõlgendanud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3, eirates selle direktiivi eesmärke, kui ka seda, et ta on ebavõrdselt kohelnud Läti ja Soome tagatisskeeme. Seetõttu anti Rootsi Kuningriigile võimalus esitada oma argumendid nende kahe küsimuse kohta ning kohtuvaidluse ulatust ei muudetud ega laiendatud kohtumenetluse käigus. Ka teine vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata.

50. Mis puudutab riigisiseste õiguskaitsevahendite kasutamata jätmist, siis nõustuvad pooled, kaasa arvatud Rootsi Kuningriik oma vasturepliigis, et ELTL artikkel 259 sellist tingimust ette ei näe. Kolmas vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata.

B. Direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikel 3 põhinev etteheide

51. Ei saa eitada, et Rootsi Kuningriik on direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 oma riigisisestesse õigusnormidesse üle võtnud sõna-sõnalt, nähes hoiuste tagamise seaduse §-s 14 ette, et krediidiasutuse ülemineku korral, mille tulemusel viiakse see krediidiasutus teise tagatisskeemi alla, kantakse osamaksed, mis ta on teinud 12 kuu jooksul enne üleminekut, üle sellesse teise tagatisskeemi. Rootsi Kuningriik kohaldas seda reeglit, võttes arvesse osamaksete tegemise kuupäeva, nagu on ette nähtud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3, mille tagajärjel jäeti osamaksed Eesti, Läti ja Leedu tagatisskeemidesse üle kandmata seetõttu, et osamaksed olid tehtud enne või pärast ettevõtte üleminekule eelnenud 12kuulist perioodi, ning tehti kaks ülekannet Soome tagatisskeemi.

52. Läti Vabariik, keda toetavad komisjon, Eesti Vabariik ja Leedu Vabariik, väidab peamiselt, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 ei tule tõlgendada grammatiliselt, vaid puhtalt teleoloogiliselt, tuginedes esiteks selle sätte tõlgendamisele koostoimes selle direktiivi artikliga 10 ja teiseks selle direktiivi eesmärkidele, mida on meenutatud põhjendustes 3 ja 37, milleks on saavutada siseturu väljakujundamine, tugevdades pangandussüsteemi stabiilsust ja hoiustajate kaitset ning luues solidaarsuse kõigi teataval finantsturul tegutsevate krediidiasutuste vahel. Läti Vabariik, Eesti Vabariik, Leedu Vabariik ja komisjon järeldavad sellest, et osamaksete ülekandmine peab vastama krediidiasutuse ülemineku tulemusel vastutuse üleminekule tagatisskeemide vahel.

53. Esiteks näib direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 ja artikli 10 lõike 1 teise lõigu koostoimes tõlgendamine esmapilgul võimaldavat asuda seisukohale, et osamakse tasumine tagatisskeemi peab toimuma igal aastal kindlal kuupäeval või et see makse peab vastama eelneva 12 kuu eest tasumisele kuuluvale osamaksele.

54. Osamaksete kindlal kuupäeval maksmiseks peab olema võimalik ülekandeid teha igal päeval aastas, mis ei pruugi olla alati võimalik.

55. Mis puudutab lähtumist direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 ja artikli 10 lõike 1 teise lõigu koostoimes tõlgendusest, mille kohaselt on ülekandmisele kuuluv osamakse krediidiasutuse üleminekule eelnenud 12 kuu eest tasumisele kuuluv osamakse, siis tähendab see ebaloogilise põhjenduse kasutamist, nagu väidab ka Rootsi Kuningriik, sest kui tasumisele kuuluv summa vastab teatud ajavahemikule (eelnevad 12 kuud), ei oleks enam vaja esile tuua – nagu on aga toodud selle direktiivi artikli 10 lõike 1 teises lõigus –, et osamakset tasutakse kord aastas.

56. Lisaks on artikli 10 lõike 1 teise lõigu sõnastus sisuliselt sarnane sõnastusega, mida kasutatakse pankade kriisilahendusrahastutesse[22] või pankade kriisilahendusfondi tehtavate osamaksete puhul,[23] mis näeb ette osamaksete kogumise „vähemalt kord aastas“, mis jätab liikmesriikidele tegutsemisruumi selle kogumise korraldamisel. Pankade kriisilahenduse valdkonnas ei ole aga rahastamismehhanismi muutmise korral osamaksete ülekandmist ette nähtud.

57. Hoiuste tagamise seaduse §-s 13 ette nähtud ühekuuline tähtaeg osamakse tasumiseks ei näi siiski olevat vastuolus direktiivi 2014/49 artikli 10 lõike 1 teise lõiguga, mis ei näe ette muud kohustust kui kohustus maksta osamakseid tagatisskeemi vähemalt kord aastas. Lisaks piirdub selle direktiivi artikli 14 lõige 3 maksetega, mis on tehtud „12 kuu jooksul enne [tagatisskeemi] liikmesuse lõpetamist“.

58. On tõsi, et arvestades seda, mis näib direktiivi 2014/49 algses tekstis olevat puudu, oli komisjonil võimalus täpsustada selle direktiivi artikli 14 lõike 3 sõnastust 18. aprilli 2023. aasta ettepanekus selle direktiivi muutmiseks, märkides, et krediidiasutuse või selle osa ülemineku korral eri liikmesriikide kahte tagatisskeemi kannab päritoluliikmesriigi tagatisskeem vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi üle osamaksed, mis tuli tasuda viimase 12 kuu eest enne tagatisskeemi muutmist[24].

59. Teiseks on direktiivi 2014/49 artikli 10 lõikes 2 sätestatud, et tagatisskeemi käsutuses olevad rahalised vahendid peavad ulatuma vähemalt sihttasemeni 0,8% tema liikmete tagatud hoiuste mahust. Kui aga vastupidi sellele, mida väidab Rootsi Kuningriik, esineb tõepoolest seos tagatisskeemi osamakse summa ja osamakse kindlaksmääramise hetkel tagatud hoiuste summa vahel[25], siis tuleb tõdeda, et see seos lakkab kehtimast kohe, kui (ja seni, kuni) see sihttase on saavutatud.

60. Nimelt on selle direktiivi artikli 10 lõike 2 teises lauses ette nähtud, et „[k]ui [tagatisskeemide] likviidsete käibevahendite maht langeb alla [selle] sihttaseme, jätkatakse osamaksete tegemist vähemalt seni, kuni sihttase on taas saavutatud“.

61. Seega suurendab uue krediidiasutuse saabumine tagatisskeemi automaatselt tagatud hoiuste kogusummat ja võib kaasa tuua vajaduse teha tagatisskeemi uusi osamakseid. Kui see krediidiasutus tuleb teise liikmesriigi tagatisskeemist, peaks saabumisega kaasnema – kui see on

[22] Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190), artikli 103 lõige 1.

[23] Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT 2014, L 225, lk 1), artikli 70 lõige 1.

[24] Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/49/EL seoses hoiuste kaitse ulatuse, hoiuste tagamise skeemide rahaliste vahendite kasutamise, piiriülese koostöö ja läbipaistvusega (COM(2023) 228 (final)).

[25] Vt direktiivi 2014/49 artikli 10 lõike 2 esimene lõik, artikli 10 lõike 6 teine lõik, artikli 10 lõige 8 ja artikli 13 lõige 1.

asjakohane – tema poolt 12 kuu jooksul enne saabumist päritoluliikmesriigi tagatisskeemi tehtud osamakse ülekandmine ning sellega ei kaasne uut osamaksete tegemise nõuet, kui ülekantud osamakse katab uute tagatud hoiuste osakaalu.

62. Kolmanda riigi krediidiasutuse tagatisskeemi saabumisega ei kaasne osamaksete ülekandmist ja sihttaseme mahu suurendamise ning osamaksete võimaliku taastamise või suurendamise peavad enda kanda võtma kõik selle tagatisskeemi alla kuuluvad krediidiasutused.

63. Samamoodi ei too krediidiasutuse, mis pärineb liikmesriigi sellisest tagatisskeemist, mille sihttase on saavutatud ja millesse see krediidiasutus ei ole viimase 12 kuu jooksul osamakseid teinud, üleminek kaasa mitte ainult osamaksete ülekandmist vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi, vaid võib – nagu on märgitud käesoleva ettepaneku eelmises punktis – kaasa tuua isegi osamaksete suurenemise vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi tagatud hoiuste summa ja seega sihttaseme suurenemise tõttu.

64. Järelikult esineb palju olukordi, kus krediidiasutuse saabumine tagatisskeemi ei too kaasa osamaksete ülekandmist sellesse tagatisskeemi. Seetõttu on keeruline tuletada argumenti krediidiasutuse ülemineku tagajärgedest vastutusele osamaksete ülekandmise eest.

65. Kolmandaks, mis puudutab direktiivi 2014/49 eesmärke, mida on meenutatud põhjendustes 3 ja 37, siis näib mulle, et need ei õigusta selle direktiivi artikli 14 lõike 3 puhtalt teleoloogilist tõlgendamist.

66. Nimelt alates hetkest, mil – nagu eespool märgitud – vastutuse ülekandmise ja osamaksete ülekandmise vahel puudub range seos, tuleb sellest samuti järeldada, et liidu seadusandja on nõustunud selle vastuoluga, püüdes saavutada nii pangandussüsteemi stabiilsuse kui hoiustajate kaitse ning kehtestades solidaarsuse krediidiasutuste vahel.

67. Igal juhul püütakse pangandussüsteemi stabiilsust saavutada eelkõige hoiuste tagamisega, mille eesmärk on vältida pankades hoiustatud summade massilist väljavõtmist. Samamoodi kaitstakse hoiustajaid sellega, et hoiuste väljamaksmise peatamise korral on kehtestatud tagatistase 100 000 eurot hoiustaja ja krediidiasutuse kohta [26]. Lisaks puudutab kõigi krediidiasutuste solidaarsus, millele on viidatud direktiivi 2014/49 põhjenduses 37, sama finantsturu krediidiasutusi, mitte kõiki liidu krediidiasutusi: sellega ei ole vastuolus panna sellise uue krediidiasutuse, mis saabub tagatisskeemi ilma osamakseid üle kandmata, võimaliku vastutuse koormis teistele tagatisskeemi kuuluvatele krediidiasutustele.

68. Seega on keeruline asuda seisukohale, et kuna Rootsi Kuningriik nägi ette, et vastuvõtva liikmesriigi tagatisskeemi kantakse üle ainult need osamaksed, mis on tagatisskeemi tehtud 12 kuu jooksul enne krediidiasutuse üleminekut, on Rootsi Kuningriik rikkunud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, isegi kui seda sätet tõlgendatakse koostoimes selle direktiivi artikli 10 lõike 1 teise lõiguga.

69. Seoses ühekuulise tähtajaga, mis järgneb hoiuste tagamise asutuse otsusele osamakse tasumiseks, on kohtupraktikas leitud, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi võib esitada praktika suhtes, mis on teatud määral üldine ja juurdunud ega ole kooskõlas direktiivi nõuetekohase ülevõtmisega [27].

[26] Vt direktiivi 2014/49 artikli 6 lõige 1 ja artikli 7 lõige 1.

[27] Vt 22. septembri 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik (C-525/14, EU:C:2016:714, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).

70. Kuigi käesoleval juhul ei näi sellise tähtaja kehtestamine direktiiviga 2014/49 vastuolus olevat, tuleb analüüsida, kas esineb Rootsi tagatisskeemi üldine ja juurdunud praktika, mis ei ole kooskõlas selle direktiivi või selle ülevõtnud seadusega ja mis kahjustab selle direktiivi artikli 14 lõikes 3 ette nähtud osamaksete ülekandmise põhimõtet.

71. Nimelt otsustati 2016. aasta osamakse üle 2. septembril 2016 ja see maksti 30. septembril 2016, s.o ühe kuu jooksul. 2017. aasta osamakse, mille kohta otsus tehti 14. septembril 2017, maksti 13. oktoobril 2017. Lõpuks otsustati 2018. aasta osamakse suurus 27. septembril 2018 ja see maksti järgmisel päeval.

72. Direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 4 teises lõigus on sätestatud, et „[k]ui krediidiasutus kavatseb vastavalt [sellele] direktiivile minna ühest hoiuste tagamise skeemist üle teise hoiuste tagamise skeemi, annab ta oma kavatsusest teada vähemalt kuus kuud ette“.

73. Järelikult oleks Nordea Bank pidanud hiljemalt 1. aprilliks 2017 Rootsi tagatisskeemile teatama oma kavatsusest oma filiaalid 1. oktoobril 2017 võõrandada. Samuti oleks Nordea Bank pidanud hiljemalt 1. aprilliks 2018 teavitama seda tagatisskeemi oma kavatsusest viia oma registrijärgne asukoht üle Soome.

74. Kuigi võib tunduda üllatav, et kolme uuritud aasta jooksul muutis Rootsi hoiuste tagamise asutus tagatisskeemi sissemaksete suuruse kindlaksmääramise otsuse kuupäeva igal aastal, ei piisa sellest, et tõendada üldist, juurdunud ja tahtlikku praktikat, mille eesmärk on takistada osamaksete ülekandmist teise tagatisskeemi.

75. Nimelt, kuigi Nordea Bank teadis filiaalide võõrandamise kindlaksmääramisel 1. oktoobriks 2017, et 2016. aasta osamakset ei kanta üle, sest see tasuti 30. septembril 2016, ei saanud sellele krediidiasutusele olla teadmata, et kui ta tasub oma osamakse 2017. aasta eest 13. oktoobril 2017 ehk pärast 30. septembrit 2017, siis ei kanta seda osamakset võõrandatud filiaale vastuvõtvate liikmesriikide tagatisskeemidesse üle. Samuti, kui Nordea Bank määras oma registrijärgse asukoha üleviimise kuupäevaks 1. oktoobri 2018 ja tasus 2018. aasta osamakse järgmisel päeval pärast osamakse suuruse kindlaksmääramist, see tähendab 28. septembril 2018, teadis Nordea Bank, et tema 2017. ja 2018. aasta osamaksed makstakse Soome tagatisskeemi.

76. Järelikult ei ole suudetud tõendada mitte ainult seda, et Rootsi tagatisskeemi praktika on üldine ja juurdunud, sest kolmeaastane kestus ei ole sellise praktika tõendamiseks piisav ja see ei toonud automaatselt kaasa osamaksete ülekandmisest keeldumist, vaid ka seda, et osamaksete üle kandmata jätmine tulenes Nordea Banki valikust selle kuupäeva osas, millal ta need osamaksed Rootsi tagatisskeemi üle kannab.

77. Kokkuvõttes ei tundu mulle, et Rootsi Kuningriik oleks rikkunud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 koostoimes artikli 10 lõike 1 teise lõiguga tulenevaid kohustusi, ning seetõttu tuleb esimene etteheide tagasi lükata.

C. ELL artikli 4 lõikel 3 põhinev etteheide

78. Meeldetuletuseks märgin, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et kuigi „ELL artikli 4 lõikes 3 tunnustatud lojaalse koostöö põhimõttest [tuleneb], et liikmesriigid on kohustatud võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada liidu õiguse täielik toime ja tõhusus“ [28], saab „[ELL artikli 4 lõikest 3 tuleneva] lojaalse koostöö kohustuse rikkumist […] tuvastada üksnes juhul, kui see puudutab tegevust, mis on eraldiseisev sellest, mis kujutab endast konkreetsete kohustuste rikkumist“ [29].

79. Seega tuleb analüüsida kahte Läti Vabariigi nõude aluseks olevat põhjendust.

80. Esiteks, mis puutub direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 ekslikku tõlgendamisse, mis eirab selle direktiivi eesmärke, siis see väidetav rikkumine puudutab tegelikult sama tegevust, mille kohta on esitatud esimene etteheide, sest see keeldumine on otseselt seotud selle artikli 14 lõike 3 tõlgendamisega. Nagu märkis kohtujurist Ćapeta, ei kujuta see, et liikmesriigil on liidu õigusest teistsugune arusaam kui komisjonil, endast iseenesest lojaalse koostöö kohustuse rikkumist selle liikmesriigi poolt [30]. Sama kehtib juhul, kui üks liikmesriik mõistab liidu õigust teistmoodi kui teine liikmesriik. Järelikult ei ole sellel alusel põhinevat etteheidet esitatud.

81. Teiseks, mis puudutab Eesti, Läti ja Leedu tagatisskeemide taotluste ebavõrdset kohtlemist võrreldes Soome tagatisskeemi taotlusega, siis tuleb märkida, et see väide põhineb samuti direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 vastuolulisel tõlgendusel.

82. Igal juhul saab võrdse kohtlemise rikkumise tuvastada üksnes juhul, kui sarnaseid olukordi on käsitletud erinevalt või erinevaid olukordi on käsitletud ühtemoodi.

83. Käesoleval juhul on aga ühelt poolt Eesti, Läti ja Leedu tagatisskeemide ning teiselt poolt Soome tagatisskeemide olukord erinev. Nimelt ei olnud 12 kuu jooksul enne tagatisskeemi muutmist ehk ajavahemikul 1. oktoobrist 2016 kuni 30. septembrini 2017 Rootsi tagatisskeemi võõrandatud filiaalide tegevuse eest osamakseid tehtud, samas kui sellesse tagatisskeemi oli 12 kuu jooksul enne registrijärgse asukoha üleviimist Soome osamakseid tehtud ja need osamaksed kanti üle Soome tagatisskeemi. Järelikult ei saa lojaalse koostöö kohustuse rikkumine põhineda sellel alusel.

84. Etteheide lojaalse koostöö põhimõtte rikkumise kohta tuleb tagasi lükata.

VII. Ettepanek

85. Eeltoodud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule järgmise ettepaneku:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Läti Vabariigilt.

3. Jätta Eesti Vabariigi ja Leedu Vabariigi ning Euroopa Komisjoni kohtukulud nende endi kanda.

[28] Vt 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Sloveenia (EKP arhiiv) (C-316/19, EU:C:2020:1030, punkt 119 ja seal viidatud kohtupraktika).

[29] Vt 14. juuli 2022. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Taani (KPN Feta) (C-159/20, EU:C:2022:561, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).

[30] Vt kohtujurist Ćapeta ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* Taani (KPN Feta) (C-159/20, EU:C:2022:198, punkt 84).